

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, MACHE 31, 1898.

Whakaroanga atu ano i te wa hei tukunga tono whakaora ki te Kooti Whakamana.

RANFURLY, Kawana.

OTA O TE KAUNIHĒRA.

I te Whare o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Mache, 1898.

I reira:

TU ANA KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON, HEI TUMUAKI O TE KAUNIHĒRA I TAUA RA.

NOTEMEHA i meingatia i raro i nga tikanga o te tekau-ma-ono o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1893," i whakatikatika nei e te rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1897," e kore e whakaetia tetahi tono i raro i nga tikanga o "Te Ture (Whakamana Take) Whenua Maori, 1893," i muri iho i te toru-tekau-ma-tahi o nga ra o Tihema, tau tahi mano waru rau e iwa-tekau-ma-ono; engari ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera, ki te whakaroa atu ano i te wa hei tukunga tono pera mehemea ka whakaaturia atu ki a ia te take i kore ai e tae wawe atu te tono, a ki te marama hoki ia he take tika ano, a ki te whakaroa atu ia i te take pera, me kua e nuku atu ki tua atu e te toru tekau ma tahi o nga ra o Mache, tau tahi mano waru rau e iwa tekau ma-waru.

A notemea i tuku tono mai a James Smith, o Greentide, Lawrence, i roto i te Takiwa Porowinitanga o Otakou, kai-mahi paamu, kia whakaroa atu te wa hei tukunga tono mai i raro i nga tikanga o taua "Ture (Whakamana Take) Whenua Maori, 1893," mo runga i te whenua e mohiotia nei te ingoa ko Puketurua Nama 2, a i te mea kua whakaaturia atu e ia te take ki te Kawana i kore ai i tae wawe atu te tono i roto i te wa i whakaritea, me tona marama hoki:

Na, tenei te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī i runga i te whakahaerenga o nga mana kei roto i "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1893," e takoto ana, i runga i te kupu tohatohu me te kupu whakaae hoki o tona Kaunihera, ka whakaroa atu nei i te wa hei tukunga tono mai ma taua James Smith mo te whenua ra, ki te toru-tekau-ma-tahi o nga ra o Mache, tau tahi mano waru rau e iwa-tekau-ma-waru.

J. F. ANDREWS,

Mo te Kai-tuhituhi o te Kaunihera.

Whakaroanga atu ano i te wa hei tukunga tono whakaora ki te Kooti Whakamana.

RANFURLY, Kawana.

OTA O TE KAUNIHĒRA.

I te Whare o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Mache, 1898.

I reira:

TU ANA KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON, HEI TUMUAKI O TE KAUNIHĒRA I TAUA RA.

NOTEMEHA i meingatia i raro i nga tikanga o te tekau-ma-ono o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1896," i whakatikatika nei e te rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1897," e kore e whakaetia tetahi tono i raro i nga tikanga o "Te Ture (Whakamana Take) Whenua Maori, 1893," i muri iho i te toru-tekau-ma-tahi o nga ra o Tihema, tau tahi mano waru rau e iwa-tekau-ma-ono; engari ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera, ki te whakaroa atu ano i te wa hei tukunga tono pera mehemea ka whakaaturia atu ki a ia te take i kore ai e tae wawe atu te tono, a ki te marama hoki ia he take tika ano, a ki te whakaroa atu ia i te take pera, me kua e nuku atu ki tua atu o te toru tekau ma tahi o nga ra o Mache, tau tahi mano waru rau e iwa-tekau-ma-waru.

A notemea i tuku tono mai a Edward Fawcener Tizard, o Te Thames (Hauraki), i roto i te Takiwa Porowinitanga o Akarana, kai-whakahaere mahi maipa, kia whakaroa atu te wa hei tukunga tono mai i raro i nga tikanga o taua "Ture (Whakamana Take) Whenua Maori, 1893," mo runga i nga whenua e mohiotia nei nga ingoa ko Te Mimikadara Nama 3c, Whitimarumaru Nama 3, me Kaiatenanga Nama 3, a i te mea kua whakaaturia atu e ia te take ki te Kawana i kore ai i tae wawe atu te tono i roto i te wa i whakaritea, me tona marama hoki:

Na, tenei te Kawana o te Koroni o Niu Tirenī i runga i te whakahaerenga o nga mana kei roto i "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1896," e takoto ana, i runga i te kupu tohatohu me te kupu whakaae hoki o tona Kaunihera, ka whakaroa atu nei i te wa hei tukunga tono mai ma taua Edward Fawcener Tizard mo nga whenua ra, ki te toru-tekau o nga ra o Mache, tau tahi mano waru rau e iwa-tekau-ma-waru.

J. F. ANDREWS,

Mo te Kai-tuhituhi o te Kaunihera.